

Naziv studija	Filozofija		
Naziv kolegija	Filozofija vremena i prostora		
Status kolegija			
Godina	3 + 5	Semestar	5. + 9.
ECTS bodovi	3		
Nastavnik	Izv. prof. dr. sc. Ante Periša		
e-mail	anperisa@unizd.hr		
vrijeme konzultacija	Utorkom nakon nastave ili na e-mail		
Suradnik / asistent	-		
e-mail	-		
vrijeme konzultacija	-		
Mjesto izvođenja nastave	Glavna zgrada Sveučilišta, dv. 124		
Oblici izvođenja nastave	Izlaganje, diskusija, power-point prezentacije		
Nastavno opterećenje P+S+V	2 P		
Način provjere znanja i polaganja ispita	Usmeno, pismeno		
Početak nastave	2. 10. 2018.	Završetak nastave	22. 1. 2019.
Kolokviji	1. termin	2. termin	3. termin
Ispitni rokovi	1. termin	2. termin	3. termin
Ishodi učenja	Upoznavanje s glavnim problemima, pravcima i filozofima (i fizičarima) uz tematiku vremena i prostora, te zbilje uopće; Stjecanje sustavne spoznaje i razumijevanja filozofskog promišljanja vremena, prostora i materije; Osposobljavanje studenata za kritičku prosudbu filozofskih (i znanstvenih) teorija vremena i prostora.		
Preduvjeti za upis			
Sadržaj kolegija	U kolegiju se obrađuju fundamentalna filozofska pitanja koja se tiču problematike vremena i prostora. Nakon uvoda u tematiku, obrađuju se pristupi pojedinih filozofa koji su dali značajan doprinos raspravi i spoznajama o spomenutoj problematici vremena i prostora. No, osim filozofskih kategorija, uzima se u obzir i shvaćanje (tj. promjene shvaćanja i teorija) vremena i prostora u znanosti, odnosno u fizici. Na koncu pokušavamo dati jednu zaokruženu sliku mogućeg prostor-vremena (kronotopa) koja bi odgovarala i filozofskim interpretacijama i teorijama suvremene fizike.		
Obvezna literatura	Aurelije Augustin, <i>Ispovijesti</i>, KS Zagreb 1973, str. 261-279. (Ili: Ivan Čagalj, Vrijeme u filozofiji Aurelija Augustina, CuS 1978, br. 1, str. 52-58.) Vesna Batovanja, Pojam vremena u mišljenju Martina Heideggera, u: FI 80, 2001., str. 79-87. Stephan W. Hawking, <i>Kratka povijest vremena</i>, prev. D. Mikuličić, Zagreb 1996. str. 27-47. Werner Heisenberg, <i>Filozofija i fizika</i>, prev. S. Kutleša, Kružak, Zagreb, 1997., str. 45-101; 117-133. Marija Knežević, <i>Boškovićeve eksplikacije načela kontinuiteta</i>, Acta ladertina, sv. 10, br. 1 (2013) Petković, T., <i>Petrićeva slika svemira</i>, Prilozi 45-46 (1997), str. 103-117 Petković, T., <i>Petrićevi pojmovi prostora</i> u Pancosmii i ideje prostora u Lockeovu <i>Ogledu</i>, Prilozi 49-50 (1999). str. 29-47		

	[Ili: Tomislav Petković, <i>Uvod u modernu kozmologiju i filozofiju</i>, 2. Izd., Šibenik-Zagreb 2002. str. 6-24; 59-68; 73-78; 82-85; (Neobvezno: 90-92; 151-163; 116-120; 178-184.) (Umjesto ovdje označenih stranica 59.... – 85. mogu se uzeti 2 gore navedena Petkovićeve članka o Petriću).] I. Tadić, <i>Bergsonovo poimanje Einsteinove teorije relativnosti</i>, FI 103, 2006. sv. 3, str. 515-529.
Dopunska literatura	Aristotel, <i>Metafizika</i>, delta Živan Bezić, <i>Tajna vremena</i>, CuS 1995, br. 4, str. 381-395. Ernst Cassirer, <i>Uz Einsteinovu teoriju relativnosti</i>, prev. D. Škarica, Demetra, Zagreb 1998. Ivan Čehok, <i>Uobrazilja, veličina i vrijeme kod Aristotela</i>, Filozofska istraživanja 49, 1993, sv. 2, str. 309-331. Fedora Ferluga-Petronio, <i>Relativnost vremena i prostora u hrvatskoga pjesnika Nikole Šopa i slovenskog pjesnika Gregora Strniše</i>, FI 103 God. 26 (2006) Sv. 3 (661–672) Girardi Karšulin, M., <i>Petrićeva kritika Aristotelova pojma vremena</i>, Prilozi 29-30 (1989), str. 99-126. Brian Green, <i>Tkivo svemira: prostor, vrijeme i zašto su stvari kakve jesu</i>, prev. G. Vujasinović, Zagreb 2015. Stephan Hawking, <i>Kratka povijest vremena</i>, Zagreb 1996. Berislav Marušić, <i>Wittgenstein o vremenu</i>, u: FI 81-82, 2001., str. 377-380 Tomislav Petković, <i>Pjesnički svemir Nikole Šopa između Platonovih noetičkih formi i Einsteinova prostorvremena</i> Platon, <i>Timej</i> Plotin, <i>Eneade</i>, III, 7 N. Sesardić (priredio), <i>Filozofija nauke</i>, Nolit, Beograd Slade, Genoveva., <i>Boškovićeve i Kantova filozofija prirode</i>, Prilozi 11 (1-2), str. 29-81, Zagreb (1985) Franjo Zenko, <i>J. Ruđer Bošković</i>, u: <i>Filozofska hrestomatija 9</i>, Starija hrvatska filozofija (ur. F. Zenko), str. 395-320. Marie-Elise Zovko, <i>Heideggerovo i Plotinovo poimanje vremena</i>, FI, Zagreb, 1992. Nikola Zovko, <i>Prostor – vrijeme – tvar. Prirodoslovno-filozofski ogledi</i>, ArTresor naklada, Zagreb 2002.
Internetski izvori	http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=17144 (I. Tadić, <i>Bergson...</i>) http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=17175 (F.Ferluga-Petronio) http://hrcak.srce.hr/90448 (Čagalj: AUGUSTIN) https://www.google.hr/?gws_rd=ssl#q=petri%C4%87evi+kozmo%C5%A1ki+koncepti (Petković: <i>PETRIĆ</i> 2 teksta) https://morepress.unizd.hr/journals/actaiadertina/article/view/1269?lang=hr_HR (M. Knežević, <i>Bošković...</i>) https://protreptikos.wordpress.com/2011/06/30/%C2%A744-kretanje/
Način praćenja kvalitete	Izvjешće o provedenoj nastavi. Studentske ankete.
Uvjeti za dobivanje potpisa	Sukladno sveučilišnom Pravilniku o studijima i studiranju
Način bodovanja kolokvija/seminara/vježbi /ispita	Sudjelovanje na nastavi (30 bodova), pisani ispit (40 bodova) i usmeni ispit (30 bodova)
Način formiranja konačne ocjene	Konačna ocjena formira se na temelju sudjelovanja na nastavi (30%), pisanog ispita (40%) i usmenog ispita (30%)

Napomena	
----------	--

Nastavne teme-predavanja			
Red. br.	Datum	Naslov	Literatura
1.		Opći uvod	
2.		Platonovo poimanje vremena i prostora	Platon, <i>Timej</i> Tomislav Petković, <i>Uvod u modernu kozmologiju i filozofiju</i>, 2. Izd., Šibenik-Zagreb 2002. (odabrana poglavlja)
3.		Plotin	Plotin, <i>Eneade</i>, III, 7
4.		Aristotel	Aristotel, <i>Metafizika</i>, delta Ivan Čehok, <i>Uobrazilja, veličina i vrijeme kod Aristotela</i>, Filozofska istraživanja 49, 1993, sv. 2, str. 309-331.
5.		Augustin	Augustin, <i>Ispovijesti</i>, XI Ivan Čagalj, <i>Vrijeme u filozofiji Aurelija Augustina</i>, CuS 1978, br. 1, str. 52-58.
6.		Petrićev pojam prostora	Petković, T., <i>Petrićeva slika svemira, Prilozi 45-46 (1997), str. 103-117</i> Petković, T., <i>Petrićevi pojmovi prostora u Pancosmii i ideje prostora u Lockeovu Ogledu, Prilozi 49-50 (1999). str. 29-47</i>
7.		Petrićev pojam vremena	Girardi Karšulin, M., <i>Petrićeva kritika Aristotelova pojma vremena, Prilozi 29-30 (1989), str. 99-126</i>
8.		Leibniz - Newton	Tomislav Petković, <i>Uvod u modernu kozmologiju i filozofiju</i>, 2. Izd., Šibenik-Zagreb 2002. (odabrana poglavlja)
9.		Bošković	Marija Knežević, <i>Boškovićeve eksplikacije načela kontinuiteta</i>, Acta Iadertina, sv. 10, br. 1 (2013) Slade, Genoveva., <i>Boškovićeve i Kantova filozofija prirode</i>, Prilozi 11 (1-2), str. 29-81, Zagreb (1985)
10.		Kant – Hegel	Slade, Genoveva., <i>Boškovićeve i Kantova filozofija prirode, Prilozi 11 (1-2), str. 29-81, Zagreb (1985)</i>
11.		Odnos znanosti i filozofije	N. Sesardić (priredio), <i>Filozofija nauke</i>, Nolit, Beograd, str. 101-145.
12.		Fenomonologija (Husserl, Sartre...)	I. Tadić, <i>Bergsonovo poimanje Einsteinove teorije relativnosti</i>, FI 103, 2006. sv. 3, str. 515-529. Marie-Elise Zovko, <i>Heideggerovo i Plotinovo poimanje vremena</i>, FI, Zagreb, 1992.
13.			Vesna Batovanja, <i>Pojam vremena u mišljenju Martina Heideggera</i>, u: FI 80, 2001., str. 79-87. Ernst Cassirer, <i>Uz Einsteinovu teoriju relativnosti</i>, prev. D. Škarica, Demetra, Zagreb 1998.

14.		Moderna kozmologija I	Stephen W. Hawking, <i>Kratka povijest vremena</i>, str. 27-47 I. Tadić, <i>Bergsonovo poimanje Einsteinove teorije relativnosti</i>, FI 103, 2006. sv. 3, str. 515-529.
15.		Moderna kozmologija II	Nikola Zovko, <i>Prostor – vrijeme – tvar. Prirodoslovno-filozofski ogledi</i>, ArTresor naklada, Zagreb 2002. Tomislav Petković, <i>Uvod u modernu kozmologiju i filozofiju</i>, 2. Izd., Šibenik-Zagreb 2002. (odabrana poglavlja) Brian Green, <i>Tkivo svemira: prostor, vrijeme i zašto su stvari kakve jesu</i>, Zg 2015.

Nastavnik:

Izv. prof. dr. sc. Ante Periša